

"Au mâncat toți și s-au săturat"

Comentariu evanghelic al P. Alberto Maggi OSM

Mt 14,13-21

13 Când a auzit Isus (de moartea lui Ioan Botezătorul), a plecat de acolo cu barca spre un loc pustiu și izolat. Aflând, mulțimile de prin cetăți au mers pe jos după el.

14 Coborând, a văzut o mare mulțime, i s-a făcut milă de ei și le-a vindecat bolnavii. 15 La lăsatul serii, s-au apropiat de el discipolii, spunând:

„Locul este pustiu și ora e deja târzie, dă drumul mulțimilor ca să meargă prin sate și să-și cumpere de mâncare”. 16 Dar Isus le-a zis: „Nu-i nevoie să plece. Dați-le voi să mănânce!” 17 Ei însă i-au spus: „Nu avem aici decât cinci pâini și doi pești”. 18 Atunci le-a zis: „Aduceți-mi-le aici!”

19 Poruncind mulțimilor să se așeze pe iarbă, a luat cele cinci pâini și cei doi pești, și-a ridicat privirea spre cer, a mulțumit, a frânt pâinile și le-a dat discipolilor, iar discipolii mulțimilor. 20 Au mâncat toți și s-au săturat, iar din bucățile rămase au strâns douăsprezece coșuri pline. 21 Iar cei care au mâncat erau cam cinci mii de bărbați, în afară de femei și copii.

Episodul condividerii pâinilor și a peștilor este atât de important încât toți evangheliștii ni-l prezintă. Îl propun pentru că în acest episod nu văd doar un semn făcut de Domnul, ci în el reprezintă și anticipează cina euharistică. Așadar întreg acest fragment este o anticipare - și este o înțelegere - a semnificatului profund a cinei euharistice a lui Isus.

De aceea evanghelistul prezintă indicații în text pentru a ne face să înțelegem că - atenție! - nu ne descrie un simplu fapt cotidian, ci ne transmite un adevăr teologic. Iată de ce în acest episod pe care-l găsim în capitolul 14 a lui Matei, versetele 13-21, evanghelistul ne indică același moment a ultimei cine.

Spune că **la lăsatul serii** se aproprie discipoli, este mulțimea care-l urmează pe Isus și a început noul exod, noua eliberare, și discipoli, care nu sunt solidari cu mulțimea și nu-i înțeleg, îi cer lui Isus să dea **drumul mulțimilor ca să meargă prin sate și să-și cumpere de mâncare**. Încă nu au acceptat spiritul fericirilor, acela de a condivide.

Și Isus răspunde, și aici avem indicat semnificația profundă a euharistiei: **Nu-i nevoie să plece**, și celor care au folosit verbul **a cumpăra** Isus le răspunde cu verbul **a da**. Nu trebuie să cumpere, ci trebuie să condivide. Dar particularitatea formei verbare folosită de evanghelist în exprimarea acestei fraze are un semnificat particular.

Isus spune: **Dați-le voi să mănânce!**, literar **"dați-le să mănânce voi"**. Este semnificația euharistică. În euharistie Isus se face pâine, alimentul vieții, pentru ca cei care-l primesc apoi să fie capabili la rândul lor să se facă pâine, aliment de viață pentru alții. Nu-i suficient să dai pâine mulțimilor, dar este necesar de a ne face pâine oamenilor. Iată de ce evanghelistul folosește această expresie: **"dați-le să mănânce voi"**.

Acesta este semnificația euharistică. În euharistie nu se dă doar pâine, ci ne facem pâine pentru alții. Discipoli replică că ceea ce au este insuficient, de fapt spun că nu au decât **cinci pâini și doi pești**.

Ajung la numărul șapte care, în simbologia ebraică, înseamnă tot ceea ce au. Când se păstrează pentru sine ceea ce avem, pare insuficient; când în schimb se condivide totul se crează abundență.

De fapt Isus cere să-i poarte, și aici avem indicațiile semnificative ale euharistiei. În primul rând Isus poruncește, comandă mulțimii să se așeze. De ce Isus trebuie să poruncească? Poruncește

pentru că există opoziție. Și de ce cere acestei mulțimi să se așeze? Nu pot să mănânce mai bine așa cum crede, așezați, în picioare?

La mesele festive, la prânzurile solemne, se mânca după uzanța romană așezați pe un fel de pat. Dar cine putea să mănânce în această manieră? Numai cei care aveau servitori care puteau să-i servească. Iată așadar prețioasa indicare pe care ne-o dă evanghelistul: euharistia servește pentru a face ca persoanele să se simtă "domni". De aceea discipoli, care sunt persoane libere, se pun în servirea altora, a acelor care sunt considerați sclavii societății, ultimii, emarginalizații, cei abandonați, pentru a face să redescopere în ei deplina demnitate, aceea de domni.

Și de ce Isus trebuie să poruncească? Pentru căntâmpină rezistență, opoziție. Persoanelor le place să fie supuse, dar nu iubesc libertatea. Iar aici evanghelistul ne prezintă aceleași gesturi pe care Isus le va face la ultima cină: **a luat cele cinci pâini și cei doi pești, și-a ridicat privirea spre cer**, înseamnă comunicare divină, **a mulțumit**, binecuvântat care înseamnă că ceea ce ai nu mai este posesul tău, ci este un dar primit și ca atare îl condiziți pentru a înmulți efectele creației.

A frânt pâinile și le-a dat discipolilor, aceleași gesturi pe care Isus le va face în ultima cină când luând pâinile, le frânge și le dă discipolilor, **iar discipolii mulțimilor**. Discipoli nu sunt proprietarii acestei pâini, nu sunt administratori, ci sunt doar servitori. Misiunea lor este de a lua această pâine, care reprezintă euharistia, și să o distribui mulțimii, fără a pune condiții și fără a pune limite.

Înainte de toate reiese absența unei porunci a lui Isus. De ce Isus nu poruncește mulțimii de a se purifica? Înainte de a mânca era un ritual bine cunoscut, obligatoriu, care nu era un simplu ritual igienic, nu era suficient doar a-și spăla mâinile; trebuiau purificate mâinile urmând determinate rituri și rugăciuni. Ei bine Isus de fiecare dată când se găsește la prânz sau la cină – iar prânzurile sau cenele reprezintă anticipând mereu euharistia – niciodată cere sau impune spălarea mâinilor.

Ce înseamnă aceasta? Nu este adevărat că oameni trebuie să se purifice pentru a participa la banchetul Domnului, ci dimpotrivă este participarea la banchetul sau ospățul Domnului ceea ce îi purifică. Aceasta este marea noutate purtată de Isus. Omul nu trebuie să fie demn pentru a participa la banchet, ci este participarea la banchet care-l face să fie domn. Pentru aceasta Isus se face pâine și cere discipolilor să fie donat, oferit sau distribuit mulțimii fără a pune condiții.

Au mâncat toți și s-au săturat, iar din bucățile rămase au strâns douăsprezece coșuri pline. Numărul doisprezece este numărul triburilor lui Israel, și evanghelistul ne indică faptul că prin condiziție - și nu prin acumulare – se rezolvă foamea întregului popor. Și atât în final un detaliu prețios. **Iar cei care au mâncat erau cam cinci mii de bărbați**. Evanghelistul prezintă aici aceeași cifră de persoane care formau primitiva comunitate creștină, după Faptele Apostolilor la capitolul 4 versetul 4.

Dar de ce propriu cinci mii? Multiplu de cinci zeci în Biblie indică acțiunea Spiritului. Profeții, conduși de Spirit, mergeau în grupuri de cincizeci. *Pentecoste* sau *Rusalii* nu înseamnă altceva decât a-l cincizecea, cincizeci de zile după Paști, și este ziua în care în comunitatea creștină coboară Spiritul. Nu mai este o lege externă de respectat, ci Spiritul, o forță interioară de primit. Așadar multiplu de cinci zeci indică acțiunea Spiritului.

Așadar evanghelistul, prin această cifră, vrea să ne facă să înțelegem că împreună cu pâinea este comunicat Spiritul care este baza harului. Și un ultim detaliu: **în afară de femei și copii**. De ce acest amănunt? Fiindcă în cultul sinagogi celebrarea putea să înceapă doar atunci când erau prezenți zece bărbați adulți; sinagoga putea să fie plină de femei și copii, dar până nu erau zece bărbați adulți nu se putea începe cultul.

Așadar prin această indicație "**în afară de femei și copii**", care este o manieră de a număra participanți prezenți în sinagogă, evanghelistul vrea să facă să înțelegem că începând cu Isus, în

această condividere a pâinii, i-a naștere noul cult. Noul cult nu se ,ai face într-o sinagogă, ci oriunde există practica fericilor, condividerea generoasă. Noul cult nu pleacă de la oameni spre Dumnezeu, ci pleacă de la Dumnezeu și este adresată oamenilor, fiindcă Isus în Matei este Dumnezeu este cu noi, care cere să fie primit, acceptat pentru ca cu El și precum El umanitatea să meargă spre a fi aliment de viață, de forță spre orice om care are nevoie.